Činnosti před odběrem

Pracovník před odběrem kontroluje totožnost pacienta a správnost použitých zkumavek na požadovaná vyšetření.

Příprava materiálu a příslušné dokumentace, zejména s ohledem na prevenci záměny vzorků.
Zkumavky je nutno předem označit čitelně vyplněným štítkem, kde jsou povinné tyto údaje:

- příjmení pacienta
- číslo pojištěnce (rodné číslo) resp. rok narození pacienta

Ověření dodržení potřebných dietních omezení před odběrem, přítomnost alergie.
Kontrola dostupnosti všech pomůcek potřebných pro odběr.
Seznámení pacienta s postupem odběru.

Vlastní odběr

Zajištění vhodné polohy paže.
Kontrola identifikačních údajů na zkumavkách, bezprostředně před odběrem se musí zkontrolovat kvalita jehly (neporušený obal = sterilita) a zkumavek.

Přiložení škrtidla, škrtidlo by nemělo být zatažené déle než jednu minutu.

Dezinfekce místa vpichu doporučeným prostředkem. Prostředek necháme na kůži zaschnout po dobu doporučenou výrobcem, po desinfekci je další palpace místa vpichu nepřijatelná!

Při odběru na stanovení hladiny etylalkoholu nepoužívat dezinfekční prostředky s obsahem alkoholů.

Po zahájení venepunkce je nutné škrtidlo uvolnit, abychom neodebírali stojící, ale volně proudící krev.

Nevhodné je rovněž sevření pěsti a pumpování, které vedou k mírné změně výsledků, např. draslíku.

UZAVŘENÝ ODBĚROVÝ SYSTÉM:
Při použití uzavřeného systému dle potřeby přiložíme škrtidlo, provedeme venepunkci, uvolníme škrtidlo a postupně nasazujeme vhodné zkumavky. Vytvořené vakuum zajistí dokonalé naplnění zkumavky při dosažení správného mísícího poměru krve a protisrážlivého činidla.

DOPORUČENÉ POŘADÍ ODBĚRŮ Z JEDNOHO VPICHU:
zkumavka pro hemokultury
zkumavky bez přísad,
zkumavky pro hemokoagulaci
ostatní zkumavky s přísadami. Pokud se používají zkumavky s různými přísadami, je vhodné následující pořadí: citrát, heparin, K3EDTA, oxalát a fluorid.
JEDNOTLIVÉ ZKUMAVKY S PŘÍSADAMI JE NUTNO BEZPROSTŘEDNĚ PO ODBĚRU PROMÍCHAT PĚTINÁSOBNÝM ŠETRNÝM PŘEVRÁCENÍM!

Činnosti po odběru
Po ukončení odběru se místo vpichu i s jehlou zakryje gázovým čtvercem. Na gázový čtverec se jemně zatlačí a pomalým tahem se odstraní jehla ze žíly. Přitom se dbá, aby nedošlo k poranění pacientovy paže.

Poté se místo vpichu přelepí náplastí. Pacientovi se doporučí komprimace místa venepunkce a

ponechání místa odběru zakryté nejméně 15minut.

Odebírající pracovník se na žádanky podepisuje.

Do laboratoře se odešlou označené zkumavky s příslušnými správně vyplněnými žádankami.
Zkumavky s odebranými vzorky se co nejdříve transportují do laboratoře.

Množství odebrané krve souvisí s počtem naordinovaných vyšetření.
- na běžná imunologická vyšetření (10- 15 analytů) ze séra stačí 1 plná (4,9 ml) zkumavka
- na alergologická vyšetření se objem odvíjí od počtu požadovaných alergenů, v případě většího množství (15 a více) se doporučují 2 plné (4,9 ml) zkumavky.

- vyšetření na fenotypizaci lymfocytů, HLA-B27, test aktivace bazofilů – objem daný výrobcem zvolené zkumavky nesrážlivé krve K3EDTA. Je dostatečná 1 zkumavka (K3EDTA).

- vyšetření na zjištění fagocytární aktivity granulocytů – objem daný výrobcem zvolené zkumavky – po rysku – je dostatečná 1 zkumavka (heparin)

Vzorky, které jsou určeny pro získání séra a neobsahují tudíž protisrážlivá činidla, je třeba ponechat při pokojové teplotě minimálně 30 minut po odběru, aby došlo k vytvoření koagula.

Vzorek po odběru neukládáme do lednice!!!